

**Związek Pracodawców
Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK**

**Al. Jerozolimskie 53
00-697 Warszawa
NIP: 7010494958
Tel/fax: 22-699-03-20
biuro@eko-pak.biz**

Warszawa, dnia 20 stycznia 2020 r.

W reakcji na stanowisko z dnia 16 stycznia br. Zespołu Unii Metropolii Polskich ds. odpadów komunalnych w sprawie wdrożenia w Polsce Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (ROP), Związek Pracodawców Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniu EKO-PAK pragnie zwrócić uwagę na niespójności zawarte w tym stanowisku oraz wyjaśnić kilka kwestii.

Już od kilku lat producenci wyrobów w opakowaniach postulują o wdrożenie mechanizmu Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta w Polsce. Zdają oni sobie doskonale sprawę, że przejęcie odpowiedzialności za odpady powstałe po wykorzystaniu produktów jest oczywistą koniecznością nie tylko wynikającą z prawodawstwa Unii Europejskiej, ale też potrzeb samych producentów. W sierpniu 2019 r. Związek Pracodawców EKO-PAK, Polska Federacja Producentów Żywności i Związek Pracodawców „Browary Polskie” przedstawiły szczegółowy model realizacji zasad ROP, który odpowiada polskim realiom gospodarki odpadami komunalnymi. Wcześniej został on przedstawiony ówczesnemu Ministerstwu Środowiska. Koncepcja opracowana przez organizacje reprezentujące producentów pozostała bez odpowiedzi resortu.

W toku prowadzonych prac nad modelem realizacji ROP Związek przeprowadził liczne konsultacje z przedstawicielami organizacji reprezentujących głównych uczestników rynku gospodarki odpadami, także z samorządami. Przedstawiciele Unii Metropolii Polskich, do których Związek skierował prośby o spotkanie konsultacyjne, nie odpowiedzieli na inicjatywę Związku. Unia Metropolii Polskich nie uczestniczyła również w spotkaniu konsultacyjnym na temat wdrożenia ROP, zorganizowanym 2 września ub. r. przez ówczesne Ministerstwo Środowiska, podczas którego Ministerstwo przedstawiło własną wizję realizacji obowiązków wynikających ze znowelizowanych dyrektyw odpadowych.

W nawiązaniu zaś do treści stanowiska Unii Metropolii Polskich pragniemy zauważyć, że:

- obecny wzrost kosztów gospodarki odpadami komunalnymi jest wywołany w głównej mierze przez bardzo słabą jakość selektywną zbiórkę i zbyt wysoki odsetek odpadów zmieszanych w całej masie odpadów odbieranych od mieszkańców. Zebrane „selektywnie” odpady są w istocie odpadami zmieszanymi, przez co konieczne jest ich zagospodarowanie poprzez składowanie lub termiczne przekształcanie, co pociąga za sobą konsekwencję w postaci ponoszenia wzrastającej z roku na rok „opłaty marszałkowskiej” czy stawek za przyjęcie odpadów do spalarni. W aglomeracji warszawskiej wzrost ten wynika także z braku strategii w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi, w wyniku czego miejska spółka (MPO) straciła możliwość równoważenia rynku;
- opłata produktowa jest obecnie sankcją za brak realizacji obowiązku odzysku i recyklingu. Jeśli miałyby się stać środkiem finansowym o innym przeznaczeniu, byłaby wówczas daniną publiczną o charakterze podatku. W sektorze publicznym opłata stanowi bowiem należność za zindywidualizowane i bezpośrednio świadczenie lub konkretną usługę ze strony organów władz centralnych lub samorządowych. Czyli, w zamian za wniesienie opłaty, podmiot gospodarczy lub obywatel ma zapewnioną realizację jakiejś usługi publicznej, np. odbioru odpadów komunalnych. Jeśli tego zapewnienia nie ma, danina jest nieodpłatna (bez świadczenia zwrotnego) i staje się zwykłym podatkiem na opakowania. Taki podatek, pobierany przez państwo, musiałby być następnie redystrybuowany do samorządów na sfinansowanie określonego zadania (takim przykładem jest subwencja oświatowa).

Tymczasem zgodnie z art. 8a dyrektywy ws. odpadów, producent ma obowiązek ponoszenia kosztu netto zbiórki i przygotowania odpadów opakowaniowych do recyklingu, liczonych jednak w sposób efektywny i odpowiadających kosztom rzeczywiście ponoszonym. Powstaje zatem pytanie, w jaki sposób taka redystrybucja

**Związek Pracodawców
Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK**

**Al. Jerozolimskie 53
00-697 Warszawa
NIP: 7010494958
Tel/fax: 22-699-03-20
biuro@eko-pak.biz**

gwarantowałyby pokrywanie tychże kosztów netto na rzeczywistym i efektywnym poziomie? Ponadto, wprowadzenie postulowanej przez UMP opłaty produktowej, tj. *de facto* podatku na opakowania, wyklucza zbudowanie systemu selektywnej zbiórki wokół organizacji odzysku, o czym wspomina w swoim stanowisku Unia Metropolii Polskich. Wynika to z charakteru opłaty i mechanizmów przepływów finansowych. Zatem system może być ALBO podatkowo-redystrybucyjny, ALBO zarządzany przez producentów poprzez organizacje odzysku. Te dwa rozwiązania są sprzeczne, a zatem niemożliwe do pogodzenia;

- UMP wnioskuje o nakładanie sankcji na niektóre typy opakowań. Jest to żądanie formalnie niemożliwe do spełnienia przez polski rząd. Komisja Europejska zleciła wypracowanie standardów, według których państwa członkowskie będą mogły obiektywnie stwierdzić, jakie materiały wykorzystywane do produkcji opakowań są łatwe w recyklingu, a jakie nie. Deprecjonowanie rodzajów opakowań bez wyraźnej, obiektywnej podstawy merytorycznej, godzi w zasadę jednolitego rynku UE, o czym przedstawiciele UMP powinni wiedzieć;
- standaryzacja opakowań zwrotnych nie jest rozwiązaniem na ograniczanie strumienia odpadów, które należy poddać recyklingowi. Zamiast nakładania kar za wprowadzanie nienormatywnych opakowań zwrotnych, należy stwarzać warunki dla rozwoju i powielania w innych branżach obecnych, dobrze funkcjonujących rozwiązań. Podstawą jest w tym przypadku stworzenie zachęt ekonomicznych dla producentów do stosowania opakowań zwrotnych, powszechna akceptacja tego rodzaju opakowań w handlu oraz zniesienie barier zwrotu kaucji za puste opakowania. Postulowana przez UMP karna standaryzacja opakowań zwrotnych będzie rodzajem sankcji dla producentów, którzy już stosują opakowania zwrotne ponosząc przy tym wszystkie koszty zakupu i obrotu oraz zniechęci kolejnych, którzy chcieliby korzystać z tego rodzaju opakowań. Ponadto wystandaryzowane opakowanie przestaje mieć identyfikowalnego właściciela, a to spowoduje zbyt duże ryzyko inwestycyjne wprowadzania droższych niż jednorazowe opakowań wielokrotnego użytku, w obawie przed ich utratą już po pierwszym wprowadzeniu na rynek. Producenci niechętnie inwestowaliby w produkt, który następnie mógłby być przekazany do jakiegokolwiek innego producenta.

Na zakończenie pragniemy raz jeszcze podkreślić, że wdrożenie mechanizmu Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta jest absolutnym priorytetem dla przedsiębiorców wprowadzających na rynek produkty w opakowaniach. Mając na uwadze cele recyklingowe, jakie nakłada na wprowadzających polityka odpadowa Unii Europejskiej, niemożliwe będzie wywiązanie się z tych zobowiązań bez silnego zaangażowania producentów w organizację i finansowanie rynku gospodarki odpadami komunalnymi. System zbiórki i przygotowania do recyklingu odpadów opakowaniowych powinien zostać zaprojektowany i realizowany przez producentów, zaś nadzorowany przez państwowe służby środowiskowe i chroniące konkurencyjność oraz przejrzystość mechanizmów rynkowych.

Z wyrazami szacunku,

Magdalena Dzięczek

**DYREKTOR BIURA ZARZĄDU
CZŁONEK ZARZĄDU**

**Związek Pracodawców Przemysłu Opakowań
i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK
Al. Jerozolimskie 53, 00-697 Warszawa
biuro@eko-pak.biz**